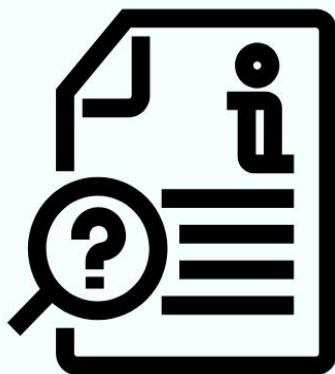

Zasoby informacji zawodowych PUP w Żninie

11. Informacja o warunkach podejmowania działalności gospodarczej oraz działalności w obszarze ekonomii społecznej, w tym o przepisach prawnych, procedurach postępowania i wzorach dokumentów

1) Działalność gospodarcza

W polskim prawie można znaleźć wiele definicji działalności gospodarczej. Bardzo ważne jest, aby dla każdej aktywności sprawdzić w odpowiedniej ustawie, czy jest ona traktowana jako działalność gospodarcza, czy też nie.

Zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 30.04.2018 r. reguluje Konstytucja biznesu – pakiet pięciu ustaw, które zniosły obowiązującą dotychczas Ustawę o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004r.

W skład pakietu „Konstytucji Biznesu” wchodzi:

- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców,
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców,
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy,
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej.

Najważniejszą ustawą w ramach Konstytucji Biznesu jest Prawo przedsiębiorców, które określa najważniejsze prawa przedsiębiorcy i zasady prowadzenia działalności gospodarczej.

Działalność gospodarcza to pojęcie zdefiniowane w kilku aktach prawnych w Polsce, ale najczęściej przywołuje się definicję z **ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców**, która określa działalność gospodarczą jako „zorganizowaną działalność zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły.”

W związku z powyższym, żeby dane działania uznać za działalność gospodarczą, muszą one spełniać **cztery podstawowe cechy**: zorganizowanie, zarobkowość, ciągłość oraz działanie we własnym imieniu.

- **Zorganizowanie** – działanie według określonego planu, przy użyciu środków, narzędzi, zasobów ludzkich itp.
- **Zarobkowość** – celem jest osiągnięcie zysku (choć nie zawsze faktycznie musi on wystąpić).
- **Ciągłość** – powtarzalność działań, a nie jednorazowe zdarzenie.
- **Działanie we własnym imieniu** – osoba podejmuje czynności samodzielnie, na własny rachunek i odpowiedzialność.

Z kolei **przedsiębiorcą** w rozumieniu ustawy jest to osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą.

Prowadzenie własnej firmy, samozatrudnienie czy działalność gospodarcza to dla wielu osób sposób na realizację planów i marzeń, alternatywa wobec pracy etatowej oraz pomysł na życie zawodowe.

Decyzja o rozpoczęciu działalności powinna być poprzedzona dokładną analizą zarówno uwarunkowań ogólnych i lokalnych rynku, na które przedsiębiorca ma ograniczony wpływ, jak i czynników zależnych bezpośrednio od jego działań. Wszystkie te elementy wymagają rzetelnego rozpoznania i oceny. Zarówno sam pomysł, jak i prawidłowo przeprowadzona analiza rynku są ściśle związane z wiedzą, umiejętnościami oraz kreatywnością przedsiębiorcy. Zainteresowania, pasje i hobby mogą stać się podstawą planowanej działalności. Z kolei posiadana wiedza i kwalifikacje często decydują o możliwości prowadzenia określonego rodzaju biznesu. Niezwykle istotna jest znajomość branży, obejmująca wiedzę o produkcji

lub usłudze, rynku, a także obowiązujących przepisach prawnych i finansowych. Umiejętność analizy rynku oraz oceny szans powodzenia pomysłu stanowi nieodzowny element przygotowań każdego przyszłego przedsiębiorcy.

❖ **Co musisz wiedzieć zanim zarejestrujesz firmę.**

Przed podjęciem decyzji o rozpoczęciu działalności gospodarczej warto zastanowić się, czego potrzebujesz i przeanalizować poniższe zagadnienia:

- ✓ Czy chcesz prowadzić firmę samodzielnie, czy z wspólnikami?
- ✓ Czy jesteś gotowy ponosić pełną odpowiedzialność za długi firmy?
- ✓ Jak duży kapitał chcesz zainwestować na start?
- ✓ Czy planujesz rozwój i zatrudnianie pracowników, czy raczej małą działalność?
- ✓ Jakie masz oczekiwania co do podatków i księgowości?
- ✓ Sprawdź, czy możesz prowadzić działalność gospodarczą w Polsce.
- ✓ Upewnij się, czy musisz rejestrować firmę.
- ✓ Wybierz kod PKD i nazwę swojej firmy oraz zdecyduj, jaki adres firmy podasz w rejestrze CEIDG.

OTO KROK PO KROKU, jak założyć jednoosobową działalność gospodarczą w Polsce):

Procedura rejestracji jednoosobowej działalności gospodarczej

---

KROK 1	Rozpoznanie i zgromadzenie informacji
KROK 2	Wpis do ewidencji działalności gospodarczej (CEIDG)
KROK 3	Uzyskanie numeru REGON i NIP
KROK 4	Konto bankowe i firmowa pieczęć
KROK 5	Zgłoszenie w Urzędzie Skarbowym
KROK 6	Zgłoszenie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych
KROK 7	Dodatkowe formalności
KROK 8	Zacznij działać!
-

KROK 1. Rozpoznanie i zebranie informacji

❖ Sprawdź, czy możesz założyć firmę w Polsce - firmę jednoosobową możesz prowadzić samodzielnie, jeśli ukończyłeś lub ukończyłaś 18 lat. Dopiero wtedy masz pełną zdolność do podejmowania decyzji i ponoszenia odpowiedzialności za swoje działania. Osoby niepełnoletnie, które chciałyby rozpocząć własną działalność, zazwyczaj potrzebują zgody i wsparcia swoich przedstawicieli ustawowych – najczęściej są to rodzice lub opiekunowie. Nie musisz mieć polskiego obywatelstwa, aby założyć jednoosobową działalność gospodarczą w Polsce.

❖ Upewnij się, czy musisz rejestrować firmę w CEIDG - jeśli planujesz tak działać, musisz zarejestrować swoją firmę w **Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG)**.

❖ Wybór kodu PKD - przedsiębiorca, który rejestruje firmę, musi przypisać swoją działalność do określonego kodu w Polskiej Klasyfikacji Działalności, czyli wybrać kod PKD. Obowiązek posługiwania się kodami PKD dotyczy:

- osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, wpisanych do CEIDG
- podmiotów objętych obowiązkiem wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), czyli na przykład spółek osobowych, kapitałowych, spółdzielni, fundacji.

Jeśli rejestrujesz działalność w CEIDG, podajesz:

- jeden **kod głównej działalności**, czyli tej, która ma największy udział w przychodach ze sprzedaży towarów lub ze świadczenia usług
- dowolną liczbę **kodów pozostałej działalności**, czyli dla tych czynności, które wykonujesz jako przedsiębiorca, a które nie są twoją główną działalnością.

W twoim wpisie w CEIDG powinny się znaleźć tylko te kody PKD, które faktycznie określają to, co robisz. **Nie wpisuj kodów na zapas** – listę kodów możesz aktualizować w dowolnym momencie.

KROK 2. Wpis do ewidencji działalności gospodarczej

❖ **Przygotuj potrzebne dane** - jeśli zależy ci na sprawnym i szybkim załatwieniu sprawy, przed rozpoczęciem wypełnienia wniosku przygotuj niezbędne dane.

We wniosku o wpis do CEIDG musisz podać:

- imię, nazwisko, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia
- rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości
- PESEL, jeśli masz obywatelstwo polskie lub został ci nadany
- wszystkie posiadane obywatelstwa
- numer NIP i REGON jeśli zostały nadane
- adres zamieszkania oraz inne adresy związane z zakładaną działalnością gospodarczą
- nazwę zakładanej działalności gospodarczej – musi zawierać twoje imię i nazwisko
- nazwę skróconą
- kody PKD – dopasuj je do rodzaju twojej działalności i wybierz kod przeważający

Możesz sprawdzić kody tutaj: www.biznes.gov.pl/pl/tabela-pkd

- liczbę pracowników, których planujesz zatrudnić
- datę rozpoczęcia działalności
- informacje o ubezpieczeniu w ZUS, KRUS lub za granicą
- dane urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce twojego zamieszkania.

Chcąc założyć działalność gospodarczą, należy wypełnić formularz CEIDG-1 na stronie ministerstwa. Przyszły przedsiębiorca ma cztery opcje na złożenie wniosku:

- 1) osobiście, w urzędzie miasta lub gminy,
- 2) listem poleconym (poświadczonym notarialnie),
- 3) elektronicznie, z użyciem bezpiecznego podpisu kwalifikowanego.

❖ **Kiedy powinieneś dokonać wpisu do CEIDG**

Przed rozpoczęciem wykonywania działalności gospodarczej.

KROK 3. Uzyskanie numeru REGON i NIP

Jeżeli w momencie zakładania jednoosobowej działalności gospodarczej, przyszły przedsiębiorca miał nadany wcześniej NIP, nie ulega on zmianie. Jeśli jednak w chwili

składania druku rejestracyjnego CEIDG-1 nie posiada się NIP-u, zostanie on nadany po rejestracji. NIP jest niezbędny do celów podatkowych – na przykład przy podatku od towarów czy usług (w przypadku płatnika VAT). Z kolei numer REGON to podstawa w kontaktach z urzędem skarbowym czy Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Trzeba go także używać przy okazji rozliczeń oraz zawierania umów. Regon powinien też się znaleźć na wszystkich pieczęciach firmowych (zresztą tak jak NIP, adres i pełna nazwa firmy).

❖ **Jak uzyskać numer REGON dla własnej działalności**

Nie składasz żadnego oddzielnego wniosku o REGON.

Numer REGON jest nadawany automatycznie przez GUS po zgłoszeniu firmy do CEIDG.

Po złożeniu CEIDG-1 Twoje dane są przesyłane automatycznie do:

- GUS (REGON),
- US (NIP i podatek),
- ZUS (ubezpieczenia).

GUS nadaje REGON zwykle w ciągu kilku godzin, maksymalnie do kilku dni.

Numer REGON możesz sprawdzić:

✓ W wyszukiwarce REGON – Baza GUS

Wpisujesz NIP lub nazwę firmy i numer od razu się wyświetli.

✓ W swoim profilu na CEIDG

Po nadaniu, REGON pojawia się w szczegółach Twojej firmy.

KROK 5. Konto bankowe i pieczętka firmowa (opcjonalnie)

❖ **Czy pieczętka firmowa jest potrzebna?**

Nie ma ustawy, która wprowadziłaby obowiązek posiadania pieczętki firmowej.

Pieczętka może okazać się jednak konieczna podczas dopełniania formalności z kontrahentami, podpisywania zamówień, wypełnienia druków urzędowych czy deklaracji. Dlatego też warto zainwestować w pieczętkę, która sprawdzi się

podczas wystawiania faktur oraz umów. Na pieczętce przedsiębiorstwa powinno się znaleźć przynajmniej logo firmy, pełna nazwa firmy, adres siedziby, numer NIP i REGON, telefon kontaktowy, adres e-mail.

❖ **Czy konto bankowe firmowe jest potrzebne?**

Teoretycznie niewielka jednoosobowa działalność gospodarcza nie wymaga posiadania osobnego konta firmowego i nie jest zabronione używanie do tego celu konta prywatnego, jednak posiadanie firmowego konta bankowego daje przedsiębiorcy szereg korzyści. Konto firmowe pomoże w organizacji i zarządzaniu finansami biznesu, a także kontrolować przychody i koszty firmowe.

W praktyce oznacza to, że:

- ✓ możesz prowadzić działalność na koncie prywatnym, o ile bank na to pozwala i spełniasz powyższe warunki.
- ✓ większość przedsiębiorców wybiera konto firmowe dla porządku i uniknięcia problemów.

KROK 5. Zgłoszenie do Urzędu Skarbowego

Prowadząc jednoosobową działalność gospodarczą jesteś podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, czyli **podatku PIT**.

Do wyboru masz cztery formy opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej:

- na zasadach ogólnych, według skali podatkowej (stawka podatkowa 12% i 32%)
- według stawki liniowej (stawka podatkowa 19%)
- ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.
- karta podatkowa – nieaktywna na mocy przepisów Polskiego Ładu.

❖ **Wybierz sposób prowadzenia księgowości** - przedsiębiorcy mają obowiązek prowadzenia dokumentacji rachunkowej, która obejmuje m.in. faktury, rachunki oraz różnego rodzaju ewidencje.

Wyjątek stanowią firmy rozliczające się w formie karty podatkowej – w ich przypadku nie ma potrzeby prowadzenia księgowości, ponieważ wysokość podatku na dany rok ustala naczelnik urzędu skarbowego.

Pozostali przedsiębiorcy mogą prowadzić księgowość w jednej z dwóch form:

- **uproszczonej** – w postaci podatkowej księgi przychodów i rozchodów (KPiR) lub ewidencji przychodów (dla ryczałtowców),
- **pełnej** – w formie ksiąg rachunkowych.

Warto pamiętać, że prowadzenie księgowości można wybierać program do faktur lub księgowość online albo powierzyć specjalistom np. biuru rachunkowemu, które zajmie się rozliczeniami w imieniu przedsiębiorcy.

KROK 6. Zgłoszenie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Jako przedsiębiorca masz obowiązek samodzielnie rozliczać i opłacać składki do ZUS, które obejmują:

- ubezpieczenia społeczne – obowiązkowe: emerytalne, rentowe i wypadkowe, oraz dobrowolne ubezpieczenie chorobowe,
- Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy,
- ubezpieczenie zdrowotne.

Składki ZUS dla firm nie są jednakowe dla wszystkich przedsiębiorców.

Wypełnianie formularza CEIDG-1 wymaga również złożenia **odpowiednich dokumentów** do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Obecnie zgłoszenie przedsiębiorcy jako płatnika do ZUS jest wysyłane automatycznie.

Jeśli jednak nie jesteś zatrudniony na etacie, lub nie jesteś emerytem, a więc zakładana działalność jako jedyna uprawnia Cię do ubezpieczeń społecznych, musisz zgłosić się do ZUS jako ubezpieczony. W tym celu należy wypełnić i dostarczyć do ZUS jeden z dwóch formularzy:

- **Dokument ZUA** (ubezpieczenie społeczne i zdrowotne)
- **Formularz ZUA** dotyczy wszystkich składek również w przypadku małego ZUS-u.
- **Dokument ZZA** (tylko ubezpieczenie zdrowotne)

KROK 7. Dodatkowe formalności

Uzyskanie wymaganych zezwoleń lub koncesji – żeby prowadzić działalność gospodarczą w Polsce, **nie zawsze potrzebne są specjalne koncesje lub zezwolenia**. Wiele firm działa wyłącznie na podstawie wpisu do CEIDG lub rejestracji spółki. Jednak niektóre branże są **regulowane** i wymagają dodatkowych dokumentów. Przepisy prawa jako wyjątek od zasady wolności działalności

gospodarczej wprowadzają obowiązek uzyskania dla określonych rodzajów działalności gospodarczej:

- koncesji;
- zezwolenia;
- wpisu do rejestru działalności regulowanej.

❖ **Dotacje unijne na rozpoczęcie działalności gospodarczej**

Poza urzędami pracy również inne instytucje pozyskują środki z UE na bezzwrotne dotacje ułatwiające założenie działalności. Aby z nich skorzystać należy szukać konkretnego projektu. Projekty są dedykowane grupom odbiorców np. osobom, które zamieszkują dany obszar lub znajdują się w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Nierzadko oferują wyższą kwotę dotacji niż urząd pracy oraz dodatkowe formy wsparcia takie jak: szkolenia z przedsiębiorczości, konsultacje ze specjalistami oraz wsparcie pomostowe, które można przeznaczyć na pokrycie bieżących opłat związanych z prowadzeniem firmy.

2) Warunki prowadzenia działalności w obszarze ekonomii społecznej

Ekonomia społeczna (ES) to sektor działalności łączący cele ekonomiczne z misją społeczną, skupiający przedsiębiorstwa i organizacje dążące do reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, tworzenia miejsc pracy oraz świadczenia usług publicznych, gdzie zyski reinwestowane są w cele wspólnoty, a nie dzielone, przeciwdziałając marginalizacji i budując spójność społeczną.

Ekonomia społeczna łączy cele społeczne z działalnością ekonomiczną, a zysk nie jest celem nadrzędnym, lecz środkiem do realizacji misji społecznej.

❖ **Podmioty ekonomii społecznej**

Cele ekonomii społecznej i solidarnej realizowane są przez podmioty ekonomii społecznej (PES). Należą do nich:

- przedsiębiorstwa społeczne (np. spółdzielnie socjalne), które zatrudniają co najmniej połowę osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – niepełnosprawnych, bezrobotnych, 30 proc. osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;

- jednostki reintegracyjne, czyli takie, których głównym celem jest ponowna integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (m.in. Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej czy Centra Integracji Społecznej);
- podmioty działające w sferze pożytku publicznego takie jak stowarzyszenia, fundacje oraz podmioty sfery gospodarczej utworzone w związku z realizacją celu społecznego – spółki non-profit i spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie np. inwalidów i niewidomych.

❖ **Celem działalności w obszarze ekonomii społecznej** jest rozwiązywanie problemów społecznych, reintegracja zawodowa i społeczna, a nie maksymalizacja zysku.

❖ **Warunki podejmowania działalności:**

Działanie na rzecz dobra wspólnego, np.:

- integracja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem
- aktywizacja lokalnej społeczności
- świadczenie usług społecznych

Rejestracja w odpowiednim rejestrze

- KRS (fundacje, stowarzyszenia, spółdzielnie socjalne)

Statut lub umowa określająca cele społeczne

- jasno wskazana misja
- zasady przeznaczania nadwyżek finansowych

Ograniczone dysponowanie zyskiem

- zysk przeznaczany na cele statutowe, nie do podziału między członków

Możliwość korzystania z dotacji i wsparcia publicznego

- środki UE
- fundusze samorządowe
- programy rynku pracy

Więcej informacji na ten temat:

www.biznes.gov.pl

www.klasyfikacje.gofin.pl

ems.ms.gov.pl

www.mq.gov.pl

www.stat.gov.pl

www.pip.gov.pl

www.parp.gov.pl

www.funduszeuropejskie.gov.pl

www.bazaps.ekonomiaspoleczna.gov.pl

prod.ceidg.gov.pl

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2025 r. w sprawie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego świadczonego przez urzędy pracy oraz Ochotnicze Hufce Pracy

Zasoby informacji zawodowych przeznaczone są dla osób zarejestrowanych i niezarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żninie.

Miejsce udostępniania zasobów informacji:

Powiatowy Urząd Pracy w Żninie

ul. Składowa 4

88-400 Żnin

Doradcy zawodowi - stanowiska 11-14